

בלבבי משכן אבנה

כל החומר המופיע בעלון זה חדש

דרשה מהרב חיים של התבודדות

רצון והשתוקקות לחיי רוגע ושלוה - הכרח
על מנת להתקדם לשלב הבא

ראשית, על מנת שנוכל לצייר לעצמנו צורת חיים רגועה ושלוה, צריך שנרצה באותה צורת חיים. מי שלא רוצה באותה צורת חיים רגועה ושלוה, מסתבר שהצורה שהוא יצייר לעצמו תהיה מעט יותר שלווה ממה שהוא מכיר, אבל היא רחוקה מאוד מצורת חיים של מנוחה ושלוה.

השלב הנוכחי הוא רק לאחר שהוברר לכל אחד שהוא רוצה צורת חיים רגועה ושלוה על מנת להגיע לרובדים הפנימיים של נפשו. מי שטעם מעט את הרובד של השקט שהוזכר בפרקים הקודמים, והוא רוצה להגיע לצורת חיים שכזו, לא מדי פעם ולרגע, אלא ביום יום, אזי הוא מבין שצורת החיים הרצויה, היא לבנות צורת חיים רגועה ושקטה, ואז הוא מעמיד לעצמו צורת חיים כזו, כמו שנתבאר.

בצד אחד הוא מעמיד כיצד היא צורת החיים הרצויה שהוא היה בוחר אם לא היה לו שעבודים, ובצד השני הוא מעמיד כיצד צורת החיים שקיימת עתה. אבל נחזור ונאמר שוב, כל זאת רק אם הוא באמת חושק ורוצה בצורת חיים רגועה ושקטה, מי שהפרקים הקודמים עד כאן לא הביאו אותו למצב כזה שהוא רוצה חיים רגועים ושקטים, יוקשה עליו להתקדם לשלב הבא.

רק מי שכבר טעם מעט מה הם חיים רגועים ושלוים לרגעים, והוא רוצה לחיות בהם באופן קבוע, הוא זה שרוצה לנסות לסדר לעצמו כיצד נראים חיים רגועים ושלוים. נמצא, שהדברים שנתבארו כעת, בנויים על גבי מה שנתבאר בפרקים הקודמים, באופן שבאמת האדם קיים אותם למעשה, וטעם במקצת לפחות חיים של שקט, חיים של שלווה, חיים של רובד פנימי, חיים של נעימות.

אולם, גם מי שקיים זאת למעשה, הוא רק

טעם זאת לרגעים מסוימים, ובמשך כל היממה כולה הנפש התפזרה לעולם שאותו היא מכירה. ובשלב הנוכחי אנו רוצים לראות כיצד ליצור צורת חיים כזו לא רק לרגעים, אלא לאורך כל היממה כולה, או לפחות רובה, או חלקה הגדול, לחיות באותו רובד פנימי. כאשר האדם רוצה לחיות באותם חיים, הוא מבין שהוא צריך ליצור לעצמו חיים שקטים מבחוץ, על מנת שהוא יוכל לחוות את אותו עולם פנימי.

הפחתה של עומס החיים הנוכחי

נשוב למה שנתבאר. יצרנו לעצמנו שתי טבלאות, טבלה אחת שבה כתוב - כיצד היא צורת החיים שבה הייתי רוצה לחיות ללא השעבודים החיצוניים. וטבלה שניה שבה כתוב - מהי צורת החיים הנוכחית עם השעבודים והמעשים שהאדם עושה.

לאחר שיש בידינו את שתי הטבלאות, אנו מקבילים את האחת לחברתה ורואים את

על מנת שנוכל באמת להגיע לקצב חיים יותר רגוע ... חייבים לקבל הסתכלות אמיתית יותר על החיים, פנימית יותר על החיים.

הפער שקיים בין שניהם. כעת ההתבוננות הישרה והאמתית היא, מה אפשר להוריד מהמעשים שאנחנו עושים כיום, מהעומס של החיים שבו אנו נמצאים עכשיו, על מנת להתקרב לטבלה הרצונית הראשונה, של חיי מנוחה ושלווה.

נדגיש באופן ברור, כמובן שהאדם לא יחליט לחיות לפי הטבלה של המנוחה והשלווה, אלא יש להעמיד את שתי הטבלאות זה מול זה, ולנסות לראות מה אפשר להוריד על מנת להתקרב בלבד לטבלה הרצויה לכתחילה, כמה שיותר.

הסתכלות האדם על החיים קובעת מהו הכרח וצורך ומהו רצון

ישנם בני אדם שבשעה שיתבוננו מה אפשר להוריד מהרשימה של מה שהם עושים למעשה, על מנת להתקרב לרשימה של חיי רוגע ושלוה, הם מיד ימצאו דברים שניתן להוריד, פעמים יותר קל לזוטר על אותם דברים ופעמים יותר קשה.

מאידך, ישנם בני אדם שיאמרו, בדקתי, וכל מה שאני עושה, אני מוכרח לעשות, לא ניתן להוריד כלום. כאן עלינו להבין, שההסתכלות על החיים היא זו שגורמת מה מוכרח ומה לא מוכרח. כמובן שיש דברים שהם מוכרחים ממש, אבל יש הרבה מאוד דברים שההכרח שלהם הוא לא הכרח אמיתי וגמור, אלא זהו הכרח מחמת שבני אדם מסתכלים על החיים בצורה מסוימת ולפי ההסתכלות שהם מסתכלים, זה הפך להיות הכרח.

על מנת שנוכל באמת להגיע לקצב חיים יותר רגוע, יותר שלווה, עם פחות עומס גופני, עם פחות עומס נפשי, חייבים לקבל הסתכלות אמיתית יותר על החיים, פנימית יותר על החיים. ולפי אותה ההסתכלות, אפשר לאט לאט להבין שאפשר להוריד מהעומס של החיים, עוד ועוד.

ניתן דוגמא אחת על מנת שיובנו הדברים. למשל, מי שבכל יום ראשון, יום שבו יש חופש מהעבודה [בחול], רגיל לצאת לעשות קניות, או לעשות כל מיני אירועים משפחתיים יוקרתיים וכדומה. המבט הראשוני שבו האדם מסתכל הוא, שזהו היום היחיד שהוא קצת רגוע, וקצת אפשר להשתחרר, ולכן צריך להסתובב וצריך לקנות, וכל שאר הצרכים למיניהם. ■ המשך שבוע הבא - מסדרת דע את התבודדותך_005 יסוד התבודדות

פרק ה' | אוצר היראה

על כל פנים, כיון שהיראה נקראת חכמה אז א"כ כשנאמר "יהיב חכמתא לחכימין" עומק נקודת הדבר הוא שהחכמה נקנית בנפש האדם באופן כזה שקדמה לה חכמה, ומה היא החכמה שקדמה לה? היראה שבנפשו היא גופא החכמה שצריכה שתקדם.

מתבאר כאן ביאור מדוקדק שלפיו צריך סדר עמוק בכוחות נפש האדם איך הוא מתייחס ליראה, האם כ"יראה" או כ"חכמה"? כי אם הוא מתייחס ליראה כיראה לעצמה, הרי שהיא רק אחת מתרי"ג מצוות. אבל כאשר הנפש עומדת על עמדה והיא מכירה את היראה כחכמה, אז היא רואה אותה כחלק מתורתנו הקדושה, ואז זהו "ראשית חכמה יראת ה'", שתחילת העבודה של תורה היא ביראה.

כל זמן היות הנפש תופסת את היראה כיראה לעצמה, הרי שהיא אחת מתרי"ג, ולכל היותר היא אחת משש מצוות תדיריות, אבל כאשר הנפש עומדת על עמדה לא בהגדרה בלבד, אלא היא עומדת על עמדה באמיתת נפשה שהיא קולטת את היראה כחכמה, אז היראה היא חלק מגדרי חכמה, וממילא "יהיב חכמה" - תורה, "לחכימין" - ביראה.

וא"כ סדר הדבר הוא שכל יום מתחיל ביראה ולאחר מכן האדם עוסק בתורה, זה לא שהוא פנה למצוה מתרי"ג מצוות, גם לא שהוא פנה לשש מצוות תדיריות, אלא הסדר הוא שהוא מתחיל בעסק התורה גופא באופן שתחילת העסק הוא ב"יהיב חכמה לחכימין", בחכמה שהיא יראה.

הדברים האלה הם דקים ועמוקים מאד מאד מאד.

אנו חוזרים ומדגישים זאת כי הרבה מאלו שנכנסו לספרי יראה, הפכו את עיקר נפשם לעסק בספרי יראה, והעסק של היות דאביי ורבא הפך להיות אצלם טפל. כאשר לא עומדים על נקודת העדינות שבדבר, הרי שסדר הדבר משתבש. וכשעומדים על נקודת עדינות הדבר, כאן נעשה המשמרת והמקיימת, ודייקא מי שפותח את הדבר בצורה הראויה כמו שיתבאר להלן בפרק ו', אז תורתו משתמרת, מתקיימת ומתברכת, אבל הני מילי שהוא קולט את היראה כחלק מגדרי החכמה ולא רק מצד שם יראה כאחד ממצוות תרי"ג או כשש מצוות תדיריות. ■ המשך בשבוע הבא - מתוך קובץ שיעורים על ספר נפש החיים שער ד'

פרק ההתבודדות | מרבינו אברהם בן הרמב"ם

נסכם את הדברים שנתבארו עד כאן טרם עוברנו לשלב הבא בדברי ר"א בן הרמב"ם. כפי שהוזכר, יש התבודדות חיצונית והתבודדות פנימית, ההתבודדות החיצונית היא הפרישה ממקום בני האדם. ההתבודדות הפנימית מורכבת מכמה חלקים, כמו שנתבאר. החלק הראשון הוא ביטול כח המרגיש, חמשת החושים, שע"י ביטולו האדם לא יוצא מבפנים החוצה. ויתר על כן לבטל את השורש שגורם לחושים לצאת לחוץ, והוא הנקרא כח הדוחף, שדוחף את החושים לצאת החוצה. ויתר על כן, להפנות את התנועה של כח הדוחף מבפנים לחוץ, למחוץ פנימה, ויתר על כן מבפנים ליותר פנים.

השלב הנוסף שהוזכר הוא, להדבק במושכלות, 'והעסקת החלק השכלי בעניניו יתעלה'. כמו שנתבאר לעיל, השכל שיש באדם מצד אחד נמצא בתוך האדם גופא, אולם מצד שני בכוחו לצאת מהאדם ולהתפשט. אם זה מצד הקלוקל, האדם יושב כאן וחושב באסמפיא, אבל אם זה מצד התיקון אזי המחשבה עולה לגובהי מרומים.

לפיכך, עומק מדרגת ההתבודדות עניינה כאשר האדם מתעלה מכח המעשה לכח ההרגשה, ומכח ההרגשה לכח המחשבה, שהוא ביטול כח המרגיש, והעסקת החלק השכלי בעניניו יתעלה, כלומר שהוא נמצא במדרגת מחשבה משום שהוא נתפשט מן המעשה ומן ההרגשה, מחשבתו איננה כבולה לגופו, וזהו עומק ההתבודדות.

הטעם שזוהי עומקה של ההתבודדות, מחמת שאפילו אם בגופו האדם נמצא כאן בעולם עם בני אדם ואזי הוא לא מבודד, אבל במדרגה הזו האדם לא נמצא במקום שנמצא בגופו, אלא הוא במדרגת "פשוט גופך מעל נשמתך", ולכן הוא לא נמצא במקום שגופו נמצא אלא הוא נמצא במקום שמחשבתו נמצאת. הרי שאפילו אם גופו נמצא בין בני האדם, ואפילו אם גופו נמצא כאן בעולם, אבל במחשבתו הוא יכול להיות במקום אחר, ועי"כ הוא מבודד משום שהוא נמצא היכן שמחשבתו נמצאת. ■ המשך

בשבוע הבא - מתוך סדרת שיעורים על ספר 'המספיק לעובדי ה' מרבינו

אברהם בן הרמב"ם"

אמרה הנשמה: יושר המשפט הזה ועומק העצה השלמה הזאת שזכרת, הוא מה שאני חפצה לשמוע ממך באר היטב, דבר על בוריו.

עד כאן זהו השלב הראשון של ספר דעת תבונות, שיסודו בא לבאר את דרכי ההנהגה שהקב"ה מנהיג את עולמו. יתבאר בס"ד בהרחבה מהלך הדברים לאורך הספר, אבל יסוד הספר נבנה לבאר ולהעמיד את דרכי ההנהגה שהקב"ה מנהיג את עולמו.

כעת השכל מתחיל להסביר את יסודי החיים. כאן יש להדגיש, הרמח"ל בספר דעת תבונות עוסק לבאר את יסודות האמונה הברורים שכל אדם באשר הוא אדם ישראל חייב לדעת. לא מדובר כאן על תוספת חידושים עליונים שראויים ליחידים בלבד, אלא הוא מתחיל להסביר את יסודי האמונה שנצרכים לכל אדם בכלל, ולבן תורה בפרט, להבינם על בוריים.

כעת אנו מתחילים בס"ד. עד כאן היה שלב לצורך הברור. אנו מקוים שאצל היושבים כאן [והקוראים], רובם ככולם, לפחות התעורר משהו בנפש שמשתוקק, הן בשכל והן בהרגשת הלב, להתחיל לברר את החיים האמתיים. כשם שמשה רבינו בירר, כמו שהזכרה כאן שאלתו של משה רבינו. לא רק ללמוד את הדברים משום מצוות תלמוד תורה, או מכח פחד של עונש גיהנום, אלא התעוררות אמיתית פנימית, שיש השתוקקות, ולו מעט, הן השתוקקות של שכל, והן השתוקקות של לב, להבין את מהלך כל החיים שבו האדם נמצא כאן.

"ימי שְׁנוֹתֵינוּ בָּהֶם שְׁבָעִים שָׁנָה וְאִם בְּגִבּוֹרֹת שְׁמוֹנִים שָׁנָה" (תהלים צ, י), ישנם ידיעות שכל אחד מאתנו יודע: עיקר החיים זה לימוד התורה, וקיום רצונו יתברך שמו. את הידיעות הללו יודע גם ילד אם הוא זכה, גם בחור וגם מבוגר, אבל הם עדיין שטחיות. האם הם אמתיות - כן, אבל הם שטחיות. לידיעות הללו יש עומק, אוי לו לאדם שבגיל שבעים או שמונים, או רגע לפני יציאתו מן העולם, פתאום הוא יקלוט שעל אף שהוא חי בתוך עולמה של תורה, והיה בארון את כל הספרים האמתיים שהסבירו את העומק הפנימי של החיים, אבל הוא היה עסוק רק בדיני איסור והיתר, או בדיני חושן משפט, או בדיני ברכות. כמובן שכל אחד צריך לייחד את עיקר זמנו לעמל התורה בהוויות אביי ורבא, ושאר חלקי תורה. אבל מאידך, חייב כל אדם באשר הוא אדם לברר את מהות החיים הפנימית. ■

המשך בשבוע הבא - מתוך סדרת שיעורים על ספר "דעת תבונות"

שליטת כח הציור על כח המחשבה

בשביל לפתח אצל האדם את כח המדמה שיהיה מבורר יותר, נותנים לו חוברות עבודה שונות, שבהם משתמשים עם כח הציור ומבררים אותו. כגון "מצא את ההבדלים" - שבין שתי תמונות זהות. או מתיחת קוים והתאמה בין ציורים בנושאים שונים וכדו'.

ומ"מ על כח זה הושתתה נפש האדם ומכח כך הוא מתחיל ללמוד תורה.

וא"כ סדר העבודה על כח הציור בקטנותו של האדם הוא: בשלב ראשון לצייר כמה שיותר ציורים של קדושה כפי שהוזכר. בשלב השני לברר את כח הציור. ובשלב השלישי להעתיק לאט לאט את הדבר מכח של ציור מבורר לכח של מחשבה. אחר הבירור של כח המדמה לא להישאר בכח הציור אלא לעלות משם לכח של מחשבה.

הרי כשהילד קטן מאוד, כל מה שהוא רואה זה תמונות. אח"כ בגיל שהוא מתחיל לקרוא, גם אז בעומק הוא קולט את האותיות מכח הציור שלו, ולא מכח החכמה והמחשבה. המלמד שלו מצייר על הלוח אות א' וכדו' ואומר לילד להעתיק, העתקה של דבר קיים זהו כח של ציור. ורק אח"כ כשהוא גדל עוד, מכניסים לו לאט לאט הבנה וידיעה בדברים. ובתחילה מלמדים אותו את ידיעת האות איך היא נקראת, לאחר מכן פירוש מילים, והבנת הענין, כפי שהוזכר בפרק א'. נמצא שהכח הראשון ששולט הוא כח הציור.

קריאה ולימוד ע"י ציורים

ולכן רואים אנו וזה מצוי מאוד בגיל הביניים שישנם ילדים שמה שהם אוהבים לקרוא אלו הם ספרים מצוירים. מהיכן נובע הדבר שנערים בוגרים אוהבים לקרוא ספרים מצוירים? זהו אינו כח חדש אלא המשכת הקטנות של הנפש.

ישנם כיום ריבוי של ספרים מצוירים. הן ספרי חולין, והן ספרים שיש בהם איזה שהוא תוכן פנימי. ועד כדי כך שבשנים האחרונות גם צורת הלימוד בחלקה הגדול הפכה להיות ע"י ציור, כמשניות שבת מצוירים וכדו'. ולא מדובר כעת על מסכת עירובין שיש בה צורות מרכבות של גדרי ההלכה בדקותם, אלא כיום הפך להיות מצב, שכמעט כל מסכת משניות, מצוירת לצורך הלימוד. כמובן שיש בזה אמנם מעלה מצד אחד שזה מעמיד את הלימוד בבהירותו, אך מצד שני זה ממשיך את הקטנות של הנפש בצורת הלימוד שלה. ■ המשך

בשבוע הבא - מתוך סדרת שיעורים "דע את תורתך דרכי הלימוד"

אבד | פתיחה

הנה האבידה הראשונה שנתבארה הוא מ"ש חז"ל בריש קדושין, שהפרדת האשה מן אדה"ר הוא בגדר אבידה. ושורש הדבר ביצירת האדם שכתוב ביה "ואד יעלה מן הארץ", ופרש"י לצורך יצירת האדם, זהו אד מן אבד, אד-ב. כי כל הפרדת דבר ממקורו ומקומו הוא בחינת אבידה. ולכך כל גלות הוא בחינת אבד, כמ"ש (דברים ד, כו) "אבד תאבדון מהר מעל הארץ". וכמ"ש (ישעי' כז, יג) "והיה ביום ההוא יתקע בשופר גדול ובאו האובדים בארץ אשור". וכן כתיב (ויקרא כו, לח) "ואבדם בגוים". והראשית לד' גלויות הוא גלות בבל ע"י נבוכדנצר, שיש בו אותיות אבד. ושורש לכל הגלויות הוא גלות מצרים ששם ראשית הגלות בפועל הוא יוסף, בבחינת "הצדיק אבד". וכאשר נתקנה אבידה זו כתיב (שמות י, ז) "הטרם תדע כי אבדה מצרים". וכן כתיב (דברים יא, ד) "ויאבדם ה' עד היום הזה". נתהפך וחל כח האבד בהם, במצרים.

וכשם שיש אבידה מן המקום, כן יש אבידה של שפע הבא לאדם, וכמ"ש (ברכות נז ע"א) הרואה נחש בחלום וכו', הרגו, אבדה פרנסתו". כי השפע הבא לאדם ממקורו ושורשו מן השמים הוא בחינת מן, שאח"כ אם אינו נאכל נהפך למים וחוזר ועולה לעילא כטבעם של מים, וכמ"ש "וחם השמש ונמס". אולם שפע הבא לאדם מן הארץ, לחם מן הארץ, הוא מאותו מקור שהוזכר לעיל, "ואד יעלה מן הארץ", שע"י נוצר האדם וחל בו אבידה, בחוה כנ"ל. ולכך כל מזון ממקור זה שורשו אבידה. וזה בחינת רואה נחש בחלום, שנאמר בו עפר תאכל כל ימי חייך, כלומר שאין לו מקור של מזון מן השמים אלא רק מן הארץ, עפר.

וזהו עומק מ"ש (ברכות סד ע"א) "ורועה זונות יאבד הון, כל האומר שמועה זו נאה ושמועה זו אינה נאה, מאבד הונה של תורה". כי הונה של תורה בא מן השמים ועל מדרגה זו של תורה נאמר על התורה שהיא "אשת חיל", "כלה נאה וחסודה", כולך יפה רעיתי ומום אין בך", כי

המשך בעמוד ה'

פרק א' | תפקידן של בנות ישראל

קשר לילדים בלתי מאוזן

נמשיך כעת וניתן דוג' לקשר בלתי מאוזן מהמדרגה הרביעית קשרי האדם עם הנמצאים תחתיו אנו מדלגים במכוון על המדרגה השלישית שהוא הקשר עם האדם לעצמו היות וזו סוגיא יסודית ורחבה לעצמה.

ביחס הקשרים של האדם למי שתחתיו הזכרנו את הקשר של ההורים לילדיהם הקב"ה חקק בטבע ההורים שהם אוהבים את הילדים שמחים בהצלחתם וכואבים את כאבם. זו אהבה פנימית שמושגת מעצם היצירה וזהו קשר פנימי ואמתי. אך כאשר הקר הזה אינו מאוזן עם שאר הקשרים - הקשר לעיון הקשר למי שסביבותיו והקשר לעצמו (אנו מדגישים בעיקר הקשר של האדם לעצמו) יתכן מאד שהקשר של ההורים לילדים הופך להיות תלותי.

זהו דבר מצוי שההורים הופכים להיות תלותיים בילדיהם. וזה מתגלה פעמים רבות מאד כאשר ההורים מתבגרים וכבר חיתנו את ילדיהם והם נשארים לבד בבית ומרגישים חוסר גדול וריקנות.

ככל שהאדם עשיר יותר ולא בממון אלא בנפש אז יש לו חיים עצמיים לעצמו והוא ממלא את חייו באופן הנכון וככל שהאדם ריק יותר אז הוא תולה את כל מציאותו בילדיו. אך זה לא נובע מקשר מדויק ונכון אלא מכח הריקנות הפנימית בחיים של עצמו ולכן הוא מחפש קשר והקשר לעולם הילדים יכול לתת מלוי כי זה עולם מתחדש וגדל שלא כמו הקשר בין בני הזוג שלפעמים החידוש והרעננות חסרים בו. בעולם של הדור החדש הילדים גדלים שלב ועוד שלב ויש בו תמיד חידוש ורעננות ועל כן האדם מצליח למלאות את החסר שלו בתוך עצמו מילדיו ולפע' ההורים נקשרים לילדים מאוד עד כדי מצב שכבר מעיק על הילדים זו דוג' יסודית של קשר של האדם לנמצאים תחתיו שאינו נעשה בצורה מאוזנת ומתוקנת אלא מריקון עצמי.

קשר נכון לעצמו - בסיס לאיזון הקשרים

נחיד ונאמר שככל שהקשר של האדם לעצמו יהיה נכון ומדויק יותר כך היחסיות של הקשר שלו למי שמעליו למי שלצדו ולמי שתחתיו הופך להיות נכון ומדויק יותר. וככל שהאדם רחוק מעצמו יותר כך גם היחסיות לשאר הקשרים אינה מאוזנת ומדויקת.

כמובן שתמיד ניתן לאזן גם בחיצוניות את הקשר שלו לשאר הקשרים אבל מקור האיזון הפנימי האמתי יסודו הוא בשורשו - בקשר של האדם לעצמו

תנועה של יציאה לכל אדם יש פנים וחופ'. הפנים שלו - המקום שהוא נמצא זה הוא עצמו. החופ' - זה מי שנמצא מעליו סביבותיו ומתחתיו.

והאדם צריך לחיות בתנועה של יציאה ממקומו לחופ' וחזרה. ■ המשך

בשבוע הבא - מתוך קובץ שיעורים על תפקידן של בנות ישראל.

קדושים | י-ב שיבה

מפני שיבה תקום. שיבה - יב-שה. כי הנה ברא השי"ת את עולמו בששת ימים, וכשם שהדבר קיים בזמן כן קיים בעולם, שצורתו ששה צדדים. ונור דע ששה צדדים יש להם י"ב גבולי אלכסון (כמ"ש בספר יצירה) ואלו הם הקווים המחברים את ששת הצדדים. והוא הכח המקיים את צורת העולם. וזהו בחינת בית, כדכתיב בחכמה יבנה בית. כי יש את צורת הבית ששה צדדים. ויש את כח החיבור. בפעולה, ובתוצאה. בפעולה, יבנה, בנין. יב-ן. מכח י"ב קווים מחבר את ששת צדדיו. ומכח כך עומד הבית על עומדו. בית, יב-ת. (ועיין ס"י פ"ה בהרחבה להקבלת מדרגת י"ב).

וכן הדבר אמור במערכת יום ולילה, שכל אחד י"ב שעות, קווים המחברים את היום, וקווים המחברים את הלילה. וכן במערכת השנה י"ב חודש. ותחת לת חדש האביב. אב-יב.

וכשם שהדבר אמור במערכת זמן ומקום, כן הדבר אמור במערכת נפש של כללות האומה, י"ב שבטים, ושורש לבסוף, בנימין, יב-נימן. כי הוא המשלים לי"ב. וכן הוא בחושי הנפש (עיין ס"י שם). וכאשר י"ב שבטים אלו נחסר בהם שלמות הארת י"ב קוי חיבור אלו בשלמות, נעשה מי"ב אלו ריב, יב-ר. והכח לקלוקל זה כמ"ש וישנאו אותו, ובפרטות נעשו לו לאויבים. אויב, יב-או. ואזי נעשה יוסף אביו, יב-און. ואזי נמכר יוסף וניתן בשבי, שבי, יב-ש. ואזי הארתו של יוסף, אור זרוע לצדיק נעלם בחביון עוזו. חבוי, יב-חו. ונעשה אבידה, יב-אדה. ובזה יבש מעיניו, אות ברית קדש. יבש. יב-ש.

ואזי כשם שנגלה בכללות בניו של יעקב שהוא בבחינת הברית התיכון בריח - יב-חר, י"ב שבטים, כן נגלה ביוסף אות ברית קודש כמ"ש (סוטה לו ע"ב) שהיה ראוי לצאת ממנו י"ב שבטים אילולי חטא, כדרך שיצאו מי עקב. וכשם שחל ריב בין י"ב שבטים הללו, כן חל פרוד וריב בין י"ב כוחות הגנוזים ביוסף. ואזי מדתו של יוסף אות ברית קדש, ברית יב-תר, נעשה בה הפרת ברית, מלשון פרור. ולכך כתיב ויפוזו מבין זרועי ידיו, שיצאו י' טיפין ממנו כמ"ש (סוטה שם) ועי"כ נחסר י' מן י"ב, ונתפרדה החבילה. ואילו היה עומד בנסיון בשלמות היה בבחינת אביר בשלמות, אביר, יב-אר. וכחו זה של יוסף נגלה בגביע שלו, גביע, יב-עג. ולכך הטמין גביע זה באמתחת אחיו, לרמוז להם על אחדות י"ב זו שנפגמה. ובפרטות הטמין באמתחת בנימין. יב-נימן, כנ"ל, שהוא המשלים לי"ב. שכשם שבפרוד בין יוסף והאחים נשאר חיבור של ב', יוסף ובנימין, שלא היה כלל במכירתו. כן אצל יוסף עצמו, מתוך י"ב נשאר ב', מנשה ואפרים.

ומכח כך חזרו ונתחברו יוסף ויהודה, ויגש אליו יהודה. ויהודה נמשל ללביא, וכמ"ש (בראשית מט, ט) וכלביא מי יקימנו. לביא, יב-לא. כי חיבור י"ב מושרש חיבור של שנים שמתפשט עד י"ב. ושורש חיבור זה הוא יוסף ויהודה, תרי משיחין כנודע. וכן חיבור יוסף ובנימין, משכן ומקדש שבחלקם, ואז החל להאיר אור התיקון להאיר י"ב צרופים אלו כביצה הגודלת. ונודע, ביצה ר"ת י"ב צרופי הויל"ה. וגיי לוי זה נתגלה בליל פסח, בשתיית יין, שמקורו, יקב, י"ב-ק. וכיעקב בים סוף, שנקרע לי"ב גזרים. ואח"כ כתיב וישב הים לאיתנו. ישב, יב-ש.

שרשי התיבות המרכיבות מאמר זה: אבוי, אביב, אבידה, אביגיל, אבידן, אביהו, אביו, אביון, אביחיל, אבימלך, אבינדב, אבינעם, אביאסף, אבינר, אביעד, אביעזר, אביר, אבישג, אבישוע, אבישי, אביתר, אהליאב, אויב, איבה, אחיטוב, אויב, אלישבע, בהיר, ביצה, בית, ביתן, בינה, בנין, בנימין, בריח, ברית, גביע, גביר, גבריאל, דביר, ישב, נביא, סביב, רביעי, ריב, תשבי, חביון, יבוס, יבלת, יבש, יואב, יובב, יובל, יקב, שבי, כזבי, צבי, לביא, נביות, שנחריב, עיבל, עכביש, עמינדב, רבית, שיבה. ■ נכתב על ידי הרב שליט"א במיוחד לעלון זה

מקורה מתגלה מן הטוהר העליון שהוא מתחלף מטוהר לתואר, יפת תואר. אולם גוף הבא מן הארץ החשוך והעכור, פעמים נאה ופעמים עכור, ככל טו"ר מעורבים זב"ז. ולפיכך שפעו של האומר שמועה זו נאה וכו', מגיע מן הארץ שהיא שורש האבידה כנ"ל.

והזמן התיקון לזה הוא יו"כ. שמחד מבטלים את שורש האכילה של נחש שמקורו איבוד כנ"ל. וכמ"ש (יומא עד ע"ב) "ועינתם את נפשותיכם", ודרשו שם איזהו עינוי שיש בו איבוד נפש, הוי אומר זו אכילה ושתיה. והרי שביו"כ מאבדים את מקור האכילה מן הארץ. ומאידך בו ביום ניתנו לוחות שניות מן השמים, בחינת הונה של תורה שכולה נאה. ומעין כך בכל שבת קודש שניתנה בו בשבת מאיר השבת אבידה, שע"ש נקראת שבת, לשון השבה כנודע. ולפיכך כשיוצא שבת אמרו (ביצה טז ע"א) "וינפש, כיון ששבת וי אבדה נפש".

ומקום התיקון לזה הוא ביהמ"ק שהוא "שער השמים" שכל שפע שבא שם ומשם, שפעו ומקורו מן השמים שאין בו אבידה כנ"ל. אולם אח"כ חזרו למדרגת אבידה גלות, כנ"ל. וז"ש (סוכה נה ע"ב) "אוי להם לעכו"ם, שאבדו ואינן יודעים מה אבדו, בזמן שביהמ"ק קייים מזבח מכפר עליהם". וכמ"ש שממקום מזבח נברא האדם מקום כפרתו. ועיקר כפרתו ביום הכיפורים כנ"ל לקושרו לשמים, תורה מן השמים מדרגת יו"כ כנ"ל. וכשלא זוכים ח"ו נעשה מ"ש (יומא נ ע"א) "פר ושעיר של יו"כ שאבדו". אולם כשזוכים יו"כ מכפר בעיקר על כפירה, כיפור - כפירה, ע"ז, שעליהם נאמר (במדבר לג, נב) "ואבדתם את כל משיכתם". וכן (דברים ז, כד) "והאבדתם את שמם", וכן (שם יב, ב) "אבד תאבדון את כל המקומות". ושם נתהפך מאיבוד לאיבוד, אבדון שניתן כח האבד לרע ובטוב נקשר המציאה, המצוי, אחד ואין בלתו.

שרשי התיבות המרכיבות מאמר זה: אבדון, אבידן, אבינדב, אביעד, אביעד, אחינדב, באדין, בלאדן, נבוכדנצאר, נביקאל,

עדיאל. ■ נכתב על ידי הרב שליט"א במיוחד לעלון זה

ועוד. שאורות הפה יצאו במדרגת עקודים. ועיין רש"ר הירש (וירא, כד, ט ד"ה ויעקד) עקד צורה מוגברת של אגד, לאחד בקשירה. והבן שבעקודים הכל נאגד ע"י כלי אחד, אגד כלי, כמ"ש (שבת צא ע"ב).

עינים - שבירה אמרו (שבת כ ע"א) קנים מברדן (שורש שבירה, פרוד) אגדן לא מברדן שורש של תיקון מתקלא, אוגד. ועוד. אמרו (שם נג ע"א) אגד שעל גבי המכה. מכה, חבלה, שבירה. ואמרו (ב"ק פה ע"א) דכו"ע מכה ניתנה לאגד ולא ניתנה לאגד יתירה. והבן שיש ג' בחינות של אגד. א-ג-ד. ד - מלכות - כלי אוגדם. ג - קו אמצע אוגדם ומחברם. א - אלופו של עולם, אחדות בשורש, וזהו אגד יתירה. ובערך לאגד יתירה, כל אגד פרוד. ועוד. אמרו (יומא כב ע"א) ואין מוצאין "אגודל" במקדש מפני הרמאין. שעושה עצמו כאילו הוא ב' בנ"א, וזהו שבירה, פרוד. ועוד. אמרו (יבמות יג ע"ב) לא תתגודדו, לא תעשו אגודות אגודות. וזהו אגודה של פרוד, אגודות אגודות.

עתיק עתיק מעתיק ומטלטל כל דבר ממקומו. ואמרו (סוכה יג ע"ב) כל אגד שאינו עשוי לטלטלו, לא שמיה אגד. **אריך** באריך אין בראשו אלא כתר - גלגלתא. ומוחא סתימאה, חכמה. אולם הבינה ירדה לגרון לשיטת האריז"ל דלא כהגר"א בכמה מקומות בספד"צ ועוד. וזהו אגד של שנים שנחלקו בו (בסוכה יג ע"א). אולם אח"כ נעשה תלת, גלגלתא, אוירא ומוחא. וזהו אגד לכו"ע.

אבא או"א אינם פרצופים גמורים ולכך אינם מתחילים בראשית ואינם מסתיימים באחרית אלא קצרי קומה. והם בחינת הכנה והזמנה להעביר מן אריך לזו"ן. ואמרו (סוכה לג ע"ב) אגד הזמנה בעלמא. ואו"א, אגודים תמיד, תרין רעין דלא מתפרשין.

אמא אמרו (סוכה כט ע"ב) נפרדו עליו כשר, ר' יהודה אומר יאגדנו מלמעלה. והבן שיש איגוד למעלה בראשו, בחינת חב"ד, שדעת אוגדן. ויש איגוד באמצע, בגופו, בחינת חג"ת, ת"ת אוגדן. ויש איגוד ברגליו, בחינת נה"י, יסוד אוגדן. ויש כח של איגוד בשורש מכח כתר. ויש כח של איגוד, במלכות, בחינת כלי. ויש איגוד באמא הסוככת ואוגדת בסוכה. וכן יש אגד בחכמה, כולם בחכמה עשית, וכולם במחשבה אתברירו. ויש אגד בחסד, יומין דאזיל בכלוהו. ועוד. בדקות בכל מדרגה יש אגד. ועוד. סוכה, כעין אם הסוככת על בניה. ואמרו (סוכה יג ע"א) היכא דאיכא אגד אסור לסכך בהם.

ז"א מתחלה היה רה"ר ונעשה רה"י, ו"ק מחוברים יחדיו, בחינת איגוד. ועוד ז"א צורת אדם. ועיין הכתב והקבלה (חקת פי"ט, פכ"א) והנה שם בגד שהוראתו מלבוש הוא מורכב מן בא-גד, לשון אגד, שמאגד ומקשר יחד חוליות הגוף ופרקיו.

נוק' בחינת כלי, כמ"ש (סהנדרין כב ע"ב) א"ר שמואל בר אונאי משמיה דרב, אשה גולם היא, ואינה כוררת ברית אלא למי שעשאה כלי. ואמרו (שבת צא ע"ב) אלמא קסבר (חזקיה) אגד כלי לא שמיה אגד וכו'. אלמא קסבר (ר' יוחנן) אגד כלי שמיה אגד. ועיין זוה"ק (תיקונים תיקון ל"ט ע"ט ע"ב) דאיהי אגד דכלהו, איהי אגודה דכל אבא ובר, ובה אתעבידו כלהו חד ועוד. עיין משך חכמה (כי תצא כד, ד ד"ה לא) אם אין לו זרע זקוקה ליבום להקים לו שם, ונשאר אגד אישתו לאחר מיתה, אבל גרושה פקע האגד לגמרי.

כתר אור יו"כ כתר כנודע. ושם נכלל חלבנה עם לבונה, כולם אגודים יחדיו. ועיין מחשבות חרוץ (אות טו) ומצד זו הרשימו אמרו דורשי הרשומות שהשיגו ענין הרשימו הזו, דכולם יש להם חלק לעוה"ב. וזה תוקף השמחה שמשגיגים אחר יו"כ דנמחל הכל, ואפילו אותן

אור א"ס ע"ס הגנוזות וכמוסות במאצילן, אור א"ס אוגדן תחתיו. **צמצום** מהות של דינא דגוד או אגוד (ב"ב יג ע"א). כי גד משמש בשני לשונות, א. לשון המשכה, בא-גד, בא מזל. ב. לשון של חיתוך, גודא - מחיצה. ולשון א', המשכה כמים זהו התפשטות. ולשון שני גוד-מחיצה, זהו צמצום. והוא דבר והיפוכו. גוד או אגוד. ובעומק, כאשר האחד נמשך ומתפשט חלקו, בזה אפוא נעשה צמצום בחלקו של חבירו. ועוד. כאשר אוגדים דבר ומתחבר היטב נעשה צמצום החלל ומתכווצים, מעין ששה בטלית אחת שישנה תנועת צמצום לגבולותיה של הטלית. ואזי נעשה מצמצום לשון צר, צרור, איגוד. ששה צרורים תחת טלית אחת.

קו קו אוגד את כל ההארות. ולעת"ל שגייע הקו עד סוף עיגול תחתון, יאגוד את הכל. ועוד. אגד - א - ג. כמ"ש (בראשית ל, יא) בא ג, ופרש"י, בא מזל טוב. והוא בחינת אגד מאלופו של עולם. נמשך - ג, מזל, נזל, והשורש בחינת קו שהוא ג - המשכה מן אלופו של עולם.

עיגולים עיגול של דבילה, צורת איגוד של דבילות. ואמרו (ירושלמי תרומות פ"ב ה"א) וליתני עיגול ולא ליתני אגודה, מפני שדין עיגול כדין אגודה.

יורש נעשה ג' קוים. וקו אמצע אוגדם. ואמרו (נדה ע ע"ב) שלשה דברי אגדה. ובסוכה (יג ע"א) שלשה לכו"ע הוה אגד. וכן אמרו (ב"ק קה ע"א) אמר רבא גזל שלש אגודות בשלש פרוטות. וכן אמרו (ב"מ כ ע"א) וכמה אגודה של שטרות, שלשה קשורים זה בזה. ואמרו (שם ע"ב) תכריך (מחובר) כל חד וחד בראשה דחבריה. אגודה דרמו אהדי וכוונות כעין ג' קוים מקבילים זה לזה ומחוברים לכל אורכם (ולמטה נעשה חד ארוך, חד קצר, חד בינוני. אולם בשורש הם שווים). ועיין הכתב והקבלה (חקת פי"ט, פכ"א) ולי נראה, שנקרא בגד לשון אגד, שחוטי הטווי והארוג אגודים ואחוזים יחדיו.

שערות הגולגלת אוגדת את כל השער יחדיו. וכן קשירת שער מעין אגידתו.

אזן אמרו (עירובין כא ע"ב) איזן וחיקר ותיקן משלים הרבה. אמר עולא אמר רבי אליעזר, בתחילה היתה תורה דומה לכפיפה שאין לה אזנים, עד שבא שלמה ועשה לה אזנים. והבן שאורות האוזן, שורש כל הגילויים, כי אורות ע"ב הכולל, אור השערות בלתי מושג, השערה בעלמא, ולכך כמעט לא עסקינן בהם (והם בסוד אור חוזר לקו). ולעומתם אורות האזנים שורש גילוי אות ה', ומתפשט מלעילא ולתתא וע"י נאגדים כל האורות. ולכך במקום שאין הארת האוזן יש שורש לשבירה, פרוד, כי אין כח האוגדם. ועיין (עירובין קב ע"א) שאמרו, בניטל באגדו. והוא בחינת שורש הארת האזן, ככלי הניטל ע"י אזניו. והבן, שהאזן נמצאת בין פנים לאחור, ואוגדת פנים ואחור.

ועוד. עיין רש"י (אבות פ"ג מ"ו) בשם חז"ל, מנין שאפילו חמשה, שנאמר ואגידתו וגו', אצבעות ידיו של אדם ה', וכשיאגוד ידו איכא אגד של ה'. ושורשה ה' המתגלה באזן. אוגדת ו-ד, חוטם ופה. **חוטם** באזן יצאו אורות מקפים ופנימים נבדלים זה מזה, ובחוטם נתחברו, וזהו איגודם. וכל אגד ע"י אות ו' המתגלה בחוטם, בחינת ו' החיבור.

פה אח"פ, בחינת אגודה. אגודה בשלשה. אולם אורות העינים שם ב"ן אינו אגוד עמהם ממש אלא בעברו בהם מתערב עם הארתם. והוא כעין ד' מינים שאמרו (סוכה לד, ב) יכול יהא אתרוג עמהם באגודה אחת וכו'. אתרוג בחינת ה' אחרונה שבשם הוי"ה מילוי ב"ן, אינו עמהם באגודה. וזש"כ (עמוס ט, ו) הבונה בשמים מעלותיו, ואגודתו על ארץ יסדה. על ארץ דייקא, ולא אגוד עם הארץ, מלכות.

בהוד, לשון הוד והדר, יופי.

ועוד נו"ה תרי סמכין דקשוט. ועיקר סמיכה על נצח, רגל ימין. וכאשר נשען על רגל שמאל, הוד, זהו סמיכה פורתא. ואיתא ברא"ש (תשובות, כלל יג) שדרך בעלי אגדה על סמך כל דהו בונים דבריהם. **יסוד** הדסים כנגד חג"ת, ערבות כנגד נו"ה, אתרוג כנגד מלכות, ולולב כנגד יסוד (עיין זוה"ק תיקונים הקדמה ב ע"ב). והנה אמרו (סוכה יא ע"ב) לולב - מר סבר צריך אגד, ומר סבר אין צריך אגד. ועיין זוה"ק (שם, תיקון ע, קכ ע"ב) בגין דצדיק איהו כליל כל ספירן, וביה מתייחדין כלהו, ואתעבידו אגודה אחת, איהו לולב, אגד דכולהו ספירן. ועיין עוד זוה"ק (צו לה ע"א) שאגד מאגד שלשה, יסוד מאגד ת"ת ומלכות. ובמאורי אור כתב נה"י, יסוד מחבר נו"ה. ובעומק כל סוגי חיבורי השלשה, ושרשם אור א"ס המחבר צמצום וקו. **מלכות** עיין גר"א (תיקונים, תיקון לט, פט ע"א) מנין, שיהיו עשרה באגודה אחת, כשם שענפי הספירות נאגדות במלכות. אגדה בגימ' אחד. ועוד. אמרו (סוכה יג ע"ב) למנינא בעלמא הוא דאגדן. מנין במלכות, כנודע.

ועוד. אמרו (גיטין ס ע"א) דר' יוחנן ור"ש בן לקיש מעייני בספרא דאגדתא בשבתא. ששבת אוגדת הכל בתוכה, רזא דאחד. הן מצד שהיא ראשית לכל, מקור הברכה, והן מצד שהיא אחרית הכל, בבחינת כל הנחלים הולכים אל הים. ועיין ילקוט (ר"פ ויקהל) ויקהל משה, רבותינו בעלי אגדה (דייקא) אומרים מתחלת התורה ועד סופה, אין בה פרשה שנאמר בראשה ויקהל אלא זאת בלבד, אמר הקב"ה עשה לך קהלות גדולות ודרוש לפניהם ברבים הלכות שבת כדי שילמדו ממך דורות הבאים להקהיל קהלות בכל שבת ושבת. דיקא מתוך אור השב"ק נקהלים ונאגדים, כנ"ל (ועיין בגר"א אורח רצ ס"ב, ד"ה אחר סעודת שבת). ועוד. אמרו (ברכות ד ע"א) שכל מלכי מזרח ומערב יושבים אגודות אגודות. ובמאורי אור כתב, אגודה גימ' חוה, סוד מלכות, כי בה נאגדים אורות עליונים.

נפש לשון נפיש, יתר. ועיין שם משמואל (וישלח, תרעו) ויובן עפ"מ שהגיד כ"ק אבי אדמו"ר זצללה"ה, דאיש זר בתוך האגודה מקלקל את כל האגודה. וראייתו מש"ס (סנהדרין פח ע"ב) דאם לולב צריך אגד, אי אוגד עמו מן חמישי, גרוע ועומד הוא. בחינת כל המוסיף גורע.

רוח איגוד, חיבור. ולהיפך פרוד, בחינת רוח מתהפך לרוח תשימו בין עדר לעדר. ועיין שם משמואל (מקץ תרעג) וזה גרם בבית שני שהיתה בו שנאת חנם, מפני שהיתה חסרה התאגדות ישראל.

נשמה מוחין דקטנות היפך חיה מוחין דגדלות בערכין. ועיין מאור עינים (ליקוטים ד"ה אילך) ונקרא אגודה כשהוא בקטנות, שבגדלות ניכרין ובולטין ג' המוחין, וניכר כל אחד, החכמה לבדה, וההבנה שמבין דבר על בוריו, ודעת שמכריע ומעמיד הדבר על מכונו ותילו. וזהו ההבדל בין תפילין של ראש, כל אחד לעצמו, לתפילין של יד, שהפרשיות יחדיו.

חיה א-גד, מקור המזל והשפע.

יחידה סוכה יג ע"א. איגד בחד לא שמיה אגד. ופרש"י - כל דבר יחיד המחובר יחד ואוגדו בפני עצמו, אינה אגודה, עד שיתן דבר אחר עמו ויאגדם ועוד. אמרו (סנהדרין פח ע"ב) אי סבירא לך דלולב אין צריך אגד, האי לחודיה קאי והאי לחודיה קאי. שאע"פ שהם אגודים, עדין כל אחד יחידה לעצמו. ועיין רש"י הירש (ראה, יד, ב, ד"ה סגלה) אגד עצמו אינה אלא א-גד, להבדיל כדי ליצור אחדות מיוחדת לעצמה. א-גד. גד לשון חיתון, לחתוך כל אחד לעצמו.

יחידה. ■ המשך בשבוע הבא - נכתב על ידי הרב שליט"א במיוחד לעלון זה - להארות הערות, והוספות: rav@bilvavi.net

פושי ישראל נעשין כולם אגודה אחת ע"י אור הרשימו שבזרעם אחריהם. והבן שכתר אותיות כרת, כנודע. כלומר שמגלה את הרושם הנשאר אף אחר קלקול דכרת.

חכמה כתיב (משלי ג, לה) כבוד חכמים ינחלו. ואמרו (ב"ב ט ע"ב) בעלי אגדה, כתיב הכא וכבוד, וכתיב התם כבוד חכמים ינחלו. וברש"י (שם י ע"א) מתוך שהם דרשנין ומושכין את הלב, הכל מכבדין אותם. ועוד ראשית חכמה יראת ה'. ואיתא (אבות דר"נ פכ"ט) הלומד הלכות ואינו לומד אגדות, אין בו יראת חטא.

בינה בינה - לב. ואמרו (שבת פז ע"א) ויגד משה, דברים שמושכין לבו של אדם כאגדה. כי אוגדים את כל חלקי לבו לדבר. ועוד אגודת אזוב. איתא בצרור המור (בא ד"ה ויקרא) אגודת אזוב הם שלשה, רמז לאברהם יצחק ויעקב וכו', שהם ענוים ושפלים כאזוב. בינה, ענוה.

דעת דעת המחברת, א-גוד. אולם יש גם דעת המבדלת המפרידה האיגוד. ואמרו (סוכה ל ע"ב) לולב צריך אגד, וחשיב שם דאגד הוה שינוי, החוזר לבריתו. כי מתחלף מדעת המחברת לדעת המבדלת. **חסד** בחינת מים. ואמרו (חגיגה יד ע"א) וכל משען מים, אלו בעלי אגדה שמושכין לבו של אדם כמים באגדה. ומים לעולם לשון רבים, כי הטיפות נאגדות זו לזו. וחוף משעת ירידתן שאזי יש לכל טיפה וטיפה כיס בפני עצמה (כמ"ש ב"ב טז ע"א). ולכך נקרא גבורות גשמים כמ"ש (תענית ב ע"א) שירודין בגבורה. שאינם מצורפים ונאגדים. ועוד. עיין (שבת צב ע"א) שנחלקו אם אגד יד לגוף הוה אגד. ידים חו"ג.

גבורה כתיב (שמות יב, כב) ולקחתם אגדת אזוב, וטבלתם בדם וגו', ועבר ה' לנגף את מצרים וראה את הדם, וגו'. כולו גבורה. ואמרו (זוה"ק בא לה ע"ב) אגודת אזוב למה, לבער רוח מסאבא מבינהו וכו', תרי דמי הוו, חד דמילה וחד דפסחא, דמילה רחמי, דפסחא דינא. ועיין אגרא דפרקא (אות קעג) הנה סוד אזוב ידוע, יסוד דדוכרא (זוה"ק מצורע נג ע"ב) וכוונתו עם הכולל בגימ' אהו"ה, הוא החו"ג שביסוד. והבן שנוטה לגבורה שביסוד כנ"ל. ה"ג. ולעומת כך על בחינת חסדים שביסוד עיין שער רוה"ק (ב ע"א) שבעלי אגדה שבפשט הם בחינת ירידת החסדים, ובעלי הסוד שבאגדה הם בבחינת עלית החסדים.

תפארת ת"ת בחינת שמים (עיין תיקונים כד ע"א ועוד רבות). ואמרו (סוכה יג ע"א) אגד בידי שמים לא שמיה אגד. ועיין ראב"ד (סוכה ז ע"א) שנחשב לאחד ולשלשה. ובדרבנן מקלינן ביה. ועיין ר"ן שם ועוד ראשונים. ועוד. ת"ת קו אמצע מחבר ב' קצוות. ואמרו (סוכה יג ע"א) אמר רב חסדא, איגד בחד, לא שמיה אגד. שלש שמיה אגד. שנים מחלוקת. והבן שפעמים נוטה ת"ת לחסד, ונקרא רחמים, ופעמים נוטה לגבורה ונקרא אמת. וזהו שורש אגד דשנים. ועיין אוהב ישראל (ויחי ד"ה ויקרא) ואגידה לכם, מלשון אגד וקשר, היינו שאקשר ואגין אליכם מכל הגזירות קשות ר"ל. ובספר מאורי אור כתב, אגודה, חסד גבורה ת"ת ומלכות. והוא בסוד אות ב' שבאגד. **נצח** נו"ה אוגדים יחד ע"י יסוד אולם אינו אגד גמור כת"ת האוגד. ואמרו (סוכה לג ע"ב) ת"ר, הותר אגדו ביו"ט, אגדו כאגודה של ירק, אגד פורתא. בחינת מש"כ (דברים יא, י) והשקית ברגלך כגן הירק. נו"ה. ואמרו (ר"ה יב ע"א) ירק הנאגד, משיאגד (נו"ה כנ"ל), ושאינו נאגד, משימלא את הכלי (היינו מלכות - כלי).

הוד אמרו (סוכה לג ע"א) ת"ר, לולב מצוה לאגדו. ואם לא אגדו כשר, וכו', ומצוה משום זה קלי ואנוהו. בחינת נוי - הוד, יופי. ואגד זה לנוי הוא למטה בחינת נה"י (עיין סוכה פ"ג מ"ח ברע"ב שם), ובפרטות

לנשמה וגם זה לא נכון כי הנשמה הרבה יותר מי מחמישים אחוז ומצד שני הרב לא יכול להגיד לאנשים לשבת יום שלם בכולל כי צריך להיות בעל מדרגה עצמית של בטחון בהשם, ולא ממשהו מבחוץ שיגיד לאדם עצמו, ולכן אין פתרון, והפתרון היחידי זה לזעוק להשם.

משמע מהשיעור הזה שכל יהודי צריך לשבת יום שלם בכולל ומהתשובה שהרב ענה לי שיש גם וגם, אז בטוח שהרב לא טועה ומסקנה שאני לא הבנתי את עומק התשובה לכן מחילה מראש אם הרב יוכל להבהיר את הנקודה יותר בשבילנו. תודה מראש.

תשובה בס"ד לחיות עם הנשמה זה אינו רק בתורה אלא בכללות בכל חלקי ג' עמודים. ואפשר שהאדם עושה חסד בתוך עיסוקו בענין העוה"ז. וכן מתפלל בפיו או בלבו או במחשבתו אף תוך כדי עיסוקיו. וכן משתוקק לעולם פנימי. ולכן אף האדם שאינו יושב כל היום ולומד עליו להתבונן איך לחיות עם הנשמה לאורך היום בפנים רבות.

שאלה התגברות על עייפות בלמידה שלום לכבוד הרב שליט"א, הרבה שנים כשהייתי לומד הגוף שלי היה עובר לחץ ועצבים חזקים עד כדי כך שהיה קשה לי להתרכז וכאב לי גם בגוף וגם בנפש. בחסדי ה' המשכתי להתעקש. הרבה פעמים רציתי להתיאש, אבל היה רצון פנימי וצורך ללמוד תורת ה', הכרה עמוקה שבלי זה אין תכלית לחיים. בחסדי ה' המשכתי, ואחרי כן עברתי כל מיני דברים, ואז נהייתי חולה עם מונו. בחסדי ה' אני כבר לא מרגיש אותו כאב בנפש או בגוף, אבל, הרבה פעמים כשאני לומד גמרא אפילו בהתחלה אני מרגיש די עייף והרבה פעמים אני נרדם. תהיתי, 1. מה ההסבר לכל זה? 2. מה אני יכול לעשות לא להרגיש עייף או להתגבר על רגשי תשישות כשאני לומד גמרא שאני אוכל ללמוד באמת בעזרת ה' תודה רבה רבה. התורה של הרב נתן לי הרבה חיזוק והסתכלות חדשה במשך השנים.

תשובה בס"ד לפני שמתחיל ללמוד ישקיט נפשו הן ע"י טעימת דבר קל טעים ונעים, והן ע"י השקטת הנפש, פעמים ע"י ניגון ופעמים ע"י נוף וכד' לפי הענין.

אח"כ יתבונן מה הולך לעשות, ומדוע כן, וגודל מעלת הדבר עד שיוולד בו שמחה ורצון אמיתי לעסוק בתורה מתוך השקטת הנפש כנ"ל ומתוך רוגע זה ואהבה ושמחה בזה שזכה לתוה"ק יתחיל ללמוד בשמחה ורוגע, ומדי פעם יגיד לנפשו שאשריו ואשרי חלקו שזכה לעסוק בתורה. וכך לעולם ישלב השקטה נפשית עם שמחה. זאת כמובן מלבד כך שיש לברר את חלקו שלו באורייתא מה ללמוד, צורת הלימוד, הספק וכו'. ■

שאלה כיצד לעשות שינוי אמיתי ומשמעותי שלום לרב, כבר כמה שנים שאני שומעת את שיעוריו של הרב וכל הזמן יש בי רצון לעשות שינוי משמעותי בחיי. חוץ מהשינוי שקורה בתוכי פנימה בחסדו יתברך.

אני רוצה לשנות את חיי ממש. לחיי אמת ממש. לעבור יחד עם משפחתי (בעלי וילדינו) תהליך. שינוי של ממש. ואני לא יודעת איך. בעלי אברך לשעבר וכיום הוא עובד (כי זה רצונו) והוא כבר לא מונח באוהלה של תורה. בזמנו הפנוי הוא באיפון בחדשות.

ואני משתדלת ללמוד ולהתקרב לקב"ה, אפילו פתחתי קבוצת לימוד של בלבבי, לא בגלל שאני ראויה וגם לא חכמה להבין את העומקים של הרב, אלא כדי שעוד אנשים יכירו. ויתקרבו לה' יתברך שמו. ואנו לומדות יחד.

אני רוצה לשנות את חיי וחיי משפחתי בכל מאודי ולא יודעת איך ומה בדיוק הכיוון. בהגדרות החיצוניות אנו נחשבים דתיים תורניים. אבל בעיני זה פרווה זה לא מספיק זה לא חיים אמיתיים עם הקב"ה. מבקשת הכוונה מהרב.

תשובה בס"ד יש שינוי חיצוני ויש שינוי פנימי. שינוי חיצוני מורכב יותר גם עם הסובבים ומדרגתם ורצונם בכך. ולכן פחות שייך לדון בו באופן זה.

שינוי פנימי: א. הלכות דעות. לזקק את עולם הדעות בכל תקופה יותר ויותר ולא ללכת אחר החברה אלא לברר את הדברים בשורשם ולחפש את הסולת הנקייה, את האמת והנעם. ולפ"ז לסדר את החיים בהתאמה להלכות דעות.

באופן מעשי עצמי. יש ללמוד ב' הלכות בכל יום ולהתאמץ לקיימם בפועל מתוך נועם. וכן ללמוד להכיר את האני באופן שיטתי, ולאט לאט בס"ד לסדר סדר עבודה מעשית לפי הנפש הפרטית, לילך ממדרגה למדרגה כל הימים בעוה"ז ובעוה"ב.

לצורך הכרה עצמית ניתן להכנס לתהליך של מערכת ארבע עת היסודות.

שאלה חיים עם הנשמה לאורך כל היום שלום לכבוד הרב, מחילה מראש, פשוט שאלתי את הרב האם כל יהודי צריך לשבת בכולל יום שלם או יש ויש, והרב אמר שיש ויש וצריך הרבה תפילה כדאי שלא יטעה ויאבד את עולמו בנקל.

אבל שמעתי עכשיו שיעור של הרב שבו הוא אומר שיהודי לא יכול להקדיש שעה ביום לתורה הוא צריך לפחות 50%

הצטרפות לרשימת העלון מדי שבוע ע"י אימייל subscribe@bilvavi.net
שיעורי "בלבבי" מופיעים ב"קול הלשון" בארץ 073.295.1245 | USA 718.395.2440
לעורך ולכל ענייני העלון: parsha@bilvavi.net | לקחת חסות עבור עלון שבועי: sponsor@bilvavi.net
רכישת ספרי הרב: ספרי אברמוביץ - משלוח ברחבי העולם 03.578.2270 | מייל: avi@moshebooks.com
ספרי מאה שערים רח' מאה שערים 15, ירושלים 02.502.2567 | ספרי אברמוביץ רח' קוטלר 5 בני ברק 03.579.3829